

Cal Font

Gelida

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Carrer del Puig, 52.
Alçada: 160

Coordenades:

Latitud: 41.4359863913
Longitud: 1.8481278419495
UTM Est (X): 403766
UTM Nord (Y): 4587798

Classificació

Número de fitxa 08091 - 215
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVI - XVIII - XX
Autoria de l'element: Desconeguda
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: BCIL / Immoble / 8361-I /
Data aprovació: dv., 05/06/2015 - 12:00
Número inventari Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, 43018
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 3779103DF0837N0001YE

Fitxes associades:

[Relotge de sol de cal Font del Puig](#)

Descripció

Masia històrica del barri del Puig de planta rectangular amb coberta a dues aigües amb teula ceràmica. L'edifici de planta basilical tradicional disposava d'alguns coberts destinats al bestiar i ferratges, ara reconvertits en dependències de la casa amb usos actuals, que s'estructuren al voltant de l'era de la masia.

El cos central quadrangular de la casa presenta un adossat que continua la inclinació de la coberta. A la planta baixa un gran portal d'arc rebaixat, i una segona portalada pel cos adossat. Al pis trobem es presenten tres finestres rectangulars llises. Finalment, sota teulada, dues petites finestres que segueixen el perfil del carener. Al lateral de la façana d'accés disposa d'un cobert amb arc de mig punt fet amb maó de molt bona qualitat, on guarden algunes eines del camp ja en desús, i un carro ben cuidat. Ornamentalment, destaca la gran glicina que cobreix l'entrada.

La casa disposa d'un rellotge de sol de finals del segle XX de morter simulant pedra o algun material similar. També hi ha un pou amb un brocal també de morter contemporani sense interès patrimonial. Aquest pou hauria substituït el pou original de la masia a la segona meitat del segle XX.

Història

L'historiador local Ramon Rovira ha realitzat un estudi exhaustiu sobre la història de la masia, identificant-ne la documentació més antiga que data del segle XV. Mitjançant la genealogia de les famílies propietàries del mas, Rovira ha reconstruït la història del lloc.

Cal Font és una masia situada al camí del Puig, coneguda per la seva posició privilegiada al carener, des d'on es domina una vista del territori gelidenc. Pel que fa als orígens i desenvolupament històric cal mencionar que els primers Miquel de Cal Font del Puig apareixen documentats en capítols matrimonials de l'any 1440, on es menciona que Miquel Miquel (antic nom de la masia) és fill i hereu de Joan Miquel del Puig.

Els Miquel del Puig es relacionen estretament amb els de Can Llopard de Dalt i Baix. Rovira hipotitza amb la possibilitat que Cal font s'hagués segregat d'aquestes propietats. La pubilla de la casa a principis del segle XVI, Joana Miquel, es va casar amb Joan Duran, tingué dues filles: Maciana i Jaumeta. Maciana es casà dues vegades, primer amb Miquel Aimeric i després amb Joan Penyella, però no tingué descendència. La seva germana Jaumeta es casà amb Joan Font, àlies Badia, possiblement d'origen francès, i es convertí en pubilla. El seu fill, Joan Font i Duran, heretà la masia i donà el nom a cal Font, que es manté fins a l'actualitat. A més a més, la transmissió familiar i continuïtat ha estat present en aquesta masia.

Francisco Font Pujol es casà dues vegades, però no tingué descendència, per la qual cosa la propietat passà a la seva neboda, Francisca Font i Fisa, filla de Pere Font i Pujol. Francisca es casà l'any 1813 amb Pere Palau i Qeral, natural de Seifores, Banyeres del Penedès. Així, el cognom Palau es va anar perpetuant a la família i es va ramificar per la comunitat gelidenc. A Gelida, al carrer del Marquès de Gelida, es troba Cal Toni Font, fundada per un germà de l'hereu de cal Font, amb la data de 1760 gravada al portal. A prop de la masia, destaca la presència d'una torre d'aigües que forma part del sistema de subministrament d'aigua al barri.

El Barri del Puig

El 2017, Ramon Rovira va publicar l'article La Comanda Templera de la Joncosa de Gelida en el programa de la Festa Major 2017, 25 anys després de la publicació inicial de l'estudi sobre un mas de l'orde del Temple a Gelida. L'estudi original de 1992 postulava que la propietat coneguda com la Masó era inicialment una comanda templera situada a l'Alt Penedès, una hipòtesi que posteriorment va ser confirmada per documents analitzats en col·laboració amb el Dr. Joan Fuguet Sans. Aquestes descobertes van tenir un impacte significatiu en la revisió de la tesi doctoral de Fuguet Sans sobre l'arquitectura dels templers a Catalunya.

La Masó, una masia situada a Gelida, va ser reconeguda inicialment com una simple explotació agrícola, però més endavant es va descobrir que posseïa una jurisdicció pròpia. Aquesta particularitat va facilitar el desenvolupament d'una comunitat agrària i la fundació d'un nucli residencial, actualment conegut com el barri del Puig. El document més antic que menciona la donació d'aquest mas als templers data de 1142. Malgrat això, no es disposa de registres detallats fins a la confiscació dels béns dels templers el 1307. Un dels pocs documents d'aquest període que menciona la propietat és un registre de deute de 1247 que vincula el mas amb la comanda de Barcelona.

Bibliografia

AAVV (1986). *Inventari del patrimoni arquitectònic de Catalunya. L'Alt Penedès*. Generalitat de Catalunya.

CARAFÍ, Mercè (1998). *L'Abans. Recull gràfic de Gelida, 1890-1965*. Efadós Editorial.

FUGUET, Joan (1995). L'arquitectura dels Templers a Catalunya. En *L'arquitectura dels Templers a Catalunya*. Barcelona. Ed. Rafael Dalmau. pp. 291-297.

ROVIRA, Ramon (2017). "La comanda templera de la joncosa de Gelida". *Programa Festa Major 2017*. pp. 75-76.

ROVIRA, Ramon (2005). "Aproximacions i precisions sobre els remences a la Baronia de Gelida". *Programa Festa Major 2005*. pp. 118-120.

ROVIRA, Ramon (1998). "Alguns cognoms de Gelida". *Programa Festa Major 1998*. pp. 31-35.

ROVIRA, Ramon (1992). "Les arrels medievals del Puig (Gelida)". *Programa Festa Major 1993*. pp. 85-89.

Enllaços d'interès:

[Cal Font del Puig](#)

[Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya](#)

[Programa Festa Major 2005](#)

[Programa Festa Major 2017](#)

